

Chùa Diên Khánh ở làng Thúc Lĩnh

ISSN: 2734-9195 10:28 18/09/2026

Dù xã hội có nhiều đổi thay thì ngôi chùa Diên Khánh nơi đây vẫn mãi là biểu tượng thiêng liêng gắn liền với đời sống tâm linh, văn hóa và tình cảm của mỗi người con quê hương Thúc Lĩnh.

Phường Lĩnh Nam, Hà Nội hiện nay bao gồm Phường Lĩnh Nam cũ và một phần diện tích ngoài đô Phường Thanh Trì, Trần Phú, Yên Sở và một phần diện tích và dân số Phường Thanh Lương thuộc quận Hai Bà Trưng (cũ).

Phường mới là Lĩnh Nam bởi Lĩnh Nam là địa danh để chỉ vùng đất phía Nam núi Ngũ Lĩnh trong truyền thuyết xưa ở Việt Nam và Trung Quốc nên việc lấy tên đơn vị hành chính mới là Lĩnh Nam bảo đảm yếu tố lịch sử truyền thống văn hóa của vùng đất.

Làng cổ Thúc Lĩnh. Ảnh tác giả cung cấp.

Phường Lĩnh Nam có làng Thúc Lĩnh, tên cổ là Thúc Ái, nằm ở hữu ngạn sông Hồng. Đây là một trong những làng cổ tiêu biểu của vùng bãi phía Nam kinh thành Thăng Long, được hình thành và phát triển trong mối quan hệ mật thiết với dòng sông Hồng - con sông đã tạo dựng nên dư địa, bồi đắp phù sa cho vùng đất Thúc Lĩnh truyền thống lâu đời - một vùng đất bãi ven sông Hồng nổi

tiếng với nghề trồng dâu nuôi tằm.

Giá trị nổi bật của làng truyền thống làng cổ Thúy Lĩnh không chỉ nằm ở lịch sử hình thành lâu đời mà còn được thể hiện qua hệ thống các di tích lịch sử - văn hóa phong phú, giữ vai trò hạt nhân của không gian làng cổ truyền thống.

Chùa Diên Khánh - là công trình có nhiều giá trị về lịch sử, kiến trúc nghệ thuật và tín ngưỡng, đồng thời là trung tâm sinh hoạt văn hóa, tâm linh của cộng đồng cư dân qua nhiều thế hệ. Diên Khánh tự gửi gắm ước vọng "niềm an vui kéo dài" trong dòng chảy đời sống văn hóa tinh thần của bà con nơi đây.

Chùa Diên Khánh gắn liền với đình Thúy Lĩnh, vườn tháp Tổ, hồ Thủy Đình tạo thành cụm di tích danh thắng linh thiêng tọa lạc tại trung tâm làng Thúy Lĩnh.

Ảnh tác giả cung cấp.

Chùa xưa được xây dựng đầu tiên từ thời vua Lê Thần Tông 1619 - 1643 niên hiệu Vĩnh Tộ năm thứ 3 (1622)[1]. Theo lời các cụ cao niên trong làng kể lại, trong chùa Diên Khánh cổ xưa có ngôi miếu Bản thờ Bạch Hổ Đại Vương (Đức Thánh Hai). Ngài là một trợ thủ đắc lực của Linh Lang Đại Vương (Đức Thánh Cả) - vị Thành Hoàng thờ tại đình làng Thúy Lĩnh.

Trải qua nhiều năm tháng bị gió mưa, bị thiên nhiên phong hóa, ngôi miếu bị đổ nên ngai thờ và đồ thờ Ngài Bạch Hổ đã được nhân dân rước về thờ ở đình Thúy Lĩnh.

Theo tài liệu tại Viện Nghiên cứu Hán Nôm, Bạch Hổ Tướng Quân có các đạo sắc phong: ngày 12 tháng 2 năm Chính Hòa thứ 5 (1684), ngày 10 tháng 8 năm

Vĩnh Thịnh thứ 6 (1710), ngày 10 tháng 12 năm Vĩnh Khánh thứ 2 (1730), ngày 24 tháng 7 năm Cảnh Hưng thứ 1 (1740), ngày 8 tháng 8 năm Cảnh Hưng thứ 28 (1767), tháng 5 và Tháng 7 năm Cảnh Hưng thứ 44 (1783), ngày 22 tháng 3 năm Chiêu Thống thứ 1 (1787), ngày 21 tháng 5 năm Cảnh Thịnh thứ 4 (1796). Nhân dân Thúy Lĩnh kiêng húy, gọi “hồ” là “hể”.

Ảnh tác giả cung cấp.

Chùa Thúy Lĩnh đã được xếp hạng di tích lịch sử văn hóa cấp quốc gia năm 1993, tọa lạc tại trung tâm làng Thúy Lĩnh, tạo thành cụm di tích bề thế mà ít nơi có được. Đường làng ngày xưa phải đi vòng phía sau đình, chùa.

Năm 1965, Nhà nước làm con đường chạy qua cổng Tam quan chùa đã chia cắt vườn tháp Tổ, hồ Thủy Đình với chùa - đình như hiện nay.

Trong hậu cung tòa Tam Bảo là hệ thống mấy chục pho tượng Phật, Bồ Tát bài trí từ trên cao xuống từ tòa Tam Thế đến tòa Cửu Long. Hai bên là hai dãy tượng Thập Điện Minh Vương, mỗi bên 5 vị. Hai bên trong cùng của hậu cung một gian thờ Quan Âm Nam Hải, một gian thờ Quan Âm tọa sơn là những hóa thân của đức Quan Thế Âm Bồ Tát ứng hiện cứu độ chúng sinh nơi non cao, biển lớn.

Phía ngoài tiền đường, phía đông là ban thờ Đức Ông, Hộ Pháp Khuyến Thiện; phía tây là ban Đức Thánh Hiền và Hộ Pháp Trừng Ác.

Trước tòa Tam Bảo là sân chùa lát gạch Bát Tràng dẫn ra cổng Tam Quan. Nhà thờ Tổ nằm phía sau tòa Tam Bảo, ở giữa cũng là sân gạch Bát Tràng kết nối tả hữu các tòa Điện Mẫu, nhà Tứ Ân, nhà khách. Những hòn non bộ, vườn cây cảnh xen kẽ hài hòa giữa các công trình tạo nên một không gian thiên nhiên xanh mát an lành nơi cửa Thiền.

Chùa Diên Khánh còn giữ được quả chuông cổ đúc năm 1747 đời vua Lê Hiển Tông, hương án cổ, 5 tòa tháp Tổ các đời sư trụ trì chùa, các bức hoành phi câu

đối có giá trị cao về văn học nghệ thuật, thư pháp và truyền tải giáo lý của đức Phật.

Dâng hương tại đình Thúc Lĩnh tại Lễ hội rước nước ba làng. Ảnh tác giả cung cấp.

Thúc Lĩnh vốn là một làng cổ lâu đời, chính vì vậy đình - chùa Thúc Lĩnh gắn liền với các sinh hoạt văn hóa tâm linh, lễ hội của cư dân ven sông Hồng. Dân làng nơi đây có 2 Di sản văn hóa phi vật thể là: Lễ hội vật cầu truyền thống Thúc Lĩnh, Lễ hội cấp thủy ba dân liên phường (3 làng cổ Thúc Lĩnh, Nam Dư Thượng, Nam Dư Hạ).

Phát huy truyền thống tốt đẹp của Phật giáo Việt Nam, trên tinh thần “hộ quốc an dân”, sống “tốt đời đẹp đạo”, Ni sư Thích Đàm Huệ trụ trì chùa Thúc Lĩnh luôn tích vận động Phật tử chấp hành tốt chủ trương, chính sách pháp luật của Nhà nước, cùng chung tay xây dựng phường Lĩnh Nam ngày càng văn minh, phát triển và nghĩa tình. Mỗi một mùa lễ hội, Ni sư lại cùng kết hợp với Ủy ban nhân dân phường, lãnh đạo các tổ dân phố, Ban Khánh tiết, Hội người cao tuổi cùng các tổ chức đoàn thể để tổ chức những lễ hội quy mô bài bản, duy trì thuần phong mỹ tục tốt đẹp của địa phương từ bao đời.

Đại lễ cầu siêu, tri ân các anh hùng liệt sĩ. Ảnh tác giả cung cấp.

Chùa Thúy Lĩnh còn có các ngày lễ tiêu biểu trong năm liên quan đến Phật giáo như Tết Nguyên Đán, Tết Nguyên Tiêu, Giỗ Tổ ngày 27/3 Âm lịch, lễ Phật Đản tháng 4, lễ cầu siêu tri ân các anh hùng liệt sĩ, lễ Vu Lan Rằm tháng 7... Với tinh thần trách nhiệm cao, Ni sư Thích Đàm Huệ đã hướng dẫn các tín đồ Phật tử, nhân dân địa phương tổ chức tốt các hoạt động tín ngưỡng, tôn giáo theo quy định của pháp luật.

Lễ giỗ Tổ chùa Diên Khánh tưởng nhớ đến các vị tiền bối tu hành tại chùa, giáo hóa Phật tử nhân dân đoạn ác tu thiện. Đại lễ Phật đản là ngày lễ trọng đại của Phật giáo, là dịp để hàng triệu người Phật tử trên khắp thế giới và trong nước kỷ niệm ngày đức Phật Thích Ca Mâu Ni, vị sáng lập và là ngôi sao dẫn lối của Phật giáo, đã ra đời, là dịp để người Phật tử thể hiện lòng biết ơn và sự cung kính đức Phật thông qua việc thực hành những giáo lý của Ngài.

Dâng hương, đỉnh lễ Tam Bảo

Mỗi người tập thực hành lòng từ bi, trí tuệ và nguyện vọng hướng tới một thế giới hòa bình và hạnh phúc hơn. Thông qua đó, góp phần lan toả những giá trị nhân văn sâu sắc, tinh thần từ bi, đoàn kết, hướng thiện trong cộng đồng; qua đó tiếp tục củng cố mối quan hệ gắn bó giữa đạo và đời, góp phần xây dựng đời sống văn hoá tinh thần ngày càng phong phú tại khu dân cư. Lễ cầu siêu tri ân các anh hùng liệt sỹ ngày 27/7 hằng năm trong tiếng chuông chùa ngân vang hòa cùng lời kinh cầu nguyện đã tạo nên một không gian lắng đọng, nơi mỗi người cùng hướng lòng tưởng nhớ các Anh hùng liệt sỹ và những người con ưu tú của quê hương đã anh dũng hy sinh vì độc lập, tự do của Tổ quốc.

Dù xã hội có nhiều đổi thay thì ngôi chùa Diên Khánh nơi đây vẫn mãi là biểu tượng thiêng liêng gắn liền với đời sống tâm linh, văn hóa và tình cảm của mỗi người con quê hương Thới Lĩnh.

Mái chùa che chở hồn dân tộc

Nếp sống muôn đời của tổ Tông

Tiếng chuông chùa Thới Lĩnh ngân vang trong sương sớm gọi về sự tĩnh lặng, xóa nhòa mọi muộn phiền trong cuộc sống, bồi đắp lòng nhân nghĩa, hướng con người đến chân - thiện - mỹ như dòng sông Hồng đỏ nặng phù sa bồi đắp cho làng quê Thới Lĩnh những ruộng vườn xanh ngát.

Tác giả: **Thế Cường**

Chú thích:

[1] UBND phường Lĩnh Nam (2026). *Báo cáo số: 345/BC-UBND Rà soát, đánh giá hiện trạng và đề xuất phương án bảo tồn, phát huy giá trị di sản văn hóa phục vụ Dự án Trục Đại lộ cảnh quan sông Hồng*, ngày 13 tháng 7 năm 2026.